

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 22C/2/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617206429
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Mochnáčová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5617206429.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Martinou Mochnáčovou, v právnej veci žalobcu: S. Č., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXX, XXX XX E., zastúpený advokátom JUDr. Milanom Szollossym, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: Generali Poist'ovňa, a.s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 35 709 332, zastúpený advokátkou JUDr. Gabrielou Reichovou, so sídlom Pavla Mudroňa 26, 036 01 Martin, v spore o náhradu škody z ublíženia na zdraví, takto

rozhodol:

- I. Konanie v časti o zaplatenie 89.799,83 eur sa zastavuje.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 43.568,65 eur, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 19.373,15 eur od 02. 12. 2017 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 89.799,83 eur od 02. 12. 2017 do 22. 03. 2018, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Vo zvyšku sa žaloba zamieta.
- IV. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu okresnému súdu dňa 13. 09. 2017 sa domáhal žalobca proti žalovanému zaplatenia sumy 39.581,- eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 02. 12. 2017 do zaplatenia z titulu bolestného a zaplatenia sumy 69.130,- eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 02. 12. 2017 do zaplatenia z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Zároveň si uplatnil nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 34.565,- eur, náhradu liečebných nákladov v sume 461,98 eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 02. 12. 2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. V žalobe sa uvádza, že žalobca pri dopravnej nehode dňa 16. 09. 2015 na diaľnici D1 zo Žiliny do Prešova utrpel ťažké ublíženie na zdraví. Vodič E. E. s motorovým vozidlom zn. Citroen Berlingo, EČV: BL693KF, prechádzajúc uzávierkou diaľnice D1 medzi obcami Východná - Važec, v dôsledku predchádzania nákladného motorového vozidla prešiel vľavo na ohradené stavenisko diaľnice, kde zrazil žalobcu, ktorý tam pracoval na rekonštrukcii stredového pásu. Za škodu na zdraví poškodenému zodpovedá poistený prevádzkovateľ a vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, na základe objektívnej zodpovednosti podľa ustanovenia § 427 a nasl. a ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka. Prevádzkovateľ motorového vozidla mal so žalovaným v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. Nároky poškodeného na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Priamy nárok voči poisťovateľovi je daný ustanovením § 15 tohto zákona. Návrhom Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš na schválenie dohody o vine a treste zo dňa 05. 09. 2016, sp. zn. 1Pv/361/15/5505, bol vodič E. E. uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona. V dôsledku úrazu žalobca utrpel viaceré zranenia, ktoré podľa priložených lekárskeho posudkov, vypracovaných Z.. A. C. dňa 14. 07. 2017, boli ohodnotené na 2170 bodov (bolestné) a na 3790 bodov (sťaženie spoločenského uplatnenia). V zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S03240-

OL-2017 bola pre rok 2017 ustanovená výška náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia za jeden bod na 18,24 eur. Náhrada za bolestné tak predstavuje zaokrúhlene sumu 39.581,- eur a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje zaokrúhlene sumu 69.130,- eur. Uvedené nároky boli u žalovaného uplatnené dňa 16. 08. 2017. Žalobca zároveň v spore žiadal 5 %-ný ročný úrok z omeškania od 02. 12. 2017 (3 mesiace a 15 dní od uplatnenia dňa 16. 08. 2017). Žalobca podaním zo dňa 16. 03. 2016 adresovaným žalovanému navrhol vzhľadom na vek žalobcu v čase úrazu, invalidite, rozsahu a závažnosti následkov, obmedzeniu jeho spoločenského uplatnenia do konca života, uzavrieť dohodu o vyrovnaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50%. K dohode o vyrovnaní nedošlo. Žalobca sa následkom úrazu stal čiastočne nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých a je na trvalo vylúčený z doterajšieho a vzhľadom k jeho veku aj budúceho plnohodnotného osobného a spoločenského života. Vážne zranenia, ktoré utrpel, ho budú ohrozovať a obmedzovať po celý zvyšok života. Je vylúčený z možnosti uplatniť sa v živote, v pracovnom zaradení, osobných záľubách, kultúrnom vyžití a v športe. Pred úrazom žalobca pracoval v stavebníctve, bol vo výbornej fyzickej kondícii, veľa športoval, venoval sa najmä futbalu, hokeju, volejbalu, plávaniu a horskej cyklistike. Po úraze je z týchto aktivít úplne vylúčený, potrebuje pomoc pri bežných denných činnostiach (oblekanie, hygiena), pri presúvaní na rehabilitácie a vyšetrenia, čo negatívne ovplyvňuje aj jeho psychiku. Trpí častými bolesťami, únavou, nechutou, zle spí. Následkom úrazu sa stal invalidným, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 70 %. Úraz s ťažkými následkami pre ďalší život utrpel v produktívnom veku 30 rokov. Žalobca zdôraznil, že jednorazovo priznanou finančnou náhradou má byť po celý zvyšok jeho života kompenzovaná závažnosť poškodenia a tiež fyzické a psychické strádanie a strata zdravotnej pohody. V náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia sa okrem iného neodráža skutočnosť, že ťažkú dopravnú nehodu utrpel žalobca vo veku 34 rokov a znamená tak hlboký zásah do jeho fyzických a psychických schopností, že výkon akejkoľvek činnosti je u neho spojený s vynaložením zvýšeného úsilia, s ktorým musí prekonávať osobitné obtiaže vyvolané nepriaznivým zdravotným stavom. Na základe uvedeného navrhol, aby súd zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, čo pri základnom bodovom hodnotení 3790 bodov predstavuje sumu 34.565,- eur. Zároveň žalobca požadoval od žalovaného liečebné náklady v celkovej sume 461,98 eur. Náklady sa týkajú poplatkov za lieky, zdravotné pomôcky, fyzioterapiu a cestovných nákladov spojených s návštevami rodinných príslušníkov v nemocnici. K žalobe bol pripojený Návrh na schválenie dohody o vine a treste zo dňa 05. 09. 2016, Lekársky posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 14. 07. 2017, Lekárska prepúšťacia správa zo dňa 25. 09. 2015, Prepúšťacia správa zo dňa 25. 09. 2015, Lekárska prepúšťacia správa zo dňa 04. 12. 2015, Prepúšťacia správa zo dňa 04. 12. 2015, Ošetrovateľská prepúšťacia správa zo dňa 04. 12. 2015, Lekárska správa - nález zo dňa 20. 01. 2016, 2x Lekárska správa - nález zo dňa 24. 02. 2016, Lekárska správa - nález zo dňa 07. 06. 2017, Špecifikácia liečebných a cestovných nákladov, fotokópie pokladničných dokladov a cestovných lístkov, Rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 09. 12. 2016, Odborný posudok o invalidite zo dňa 23. 11. 2016 a Uplatnenie nároku na náhradu škody z ublíženia na zdraví zo dňa 16. 08. 2017.

2. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe navrhol túto v celom rozsahu zamietnuť. Vzniesol námietku pasívnej legitímácie, poukázal na skutočnosť, že ku škode na zdraví žalobcu došlo v dôsledku dopravnej nehody v čase plnenia pracovných povinností žalobcu. Ide preto o pracovný úraz v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. § 195 ods. 2 Zákonníka práce. Za škodu vzniknutú úrazom zodpovedá zamestnávateľ podľa § 195 ods. 1 Zákonníka práce. S ohľadom na súvisiace úrazové poistenie poukázal na skutočnosť, že z tohto poistenia sa poskytujú úrazové dávky. Je teda zrejmé, že tu ide o súbeh pracovného a dopravného úrazu žalobcu, preto v danom prípade vznikol žalobcovi nárok v zmysle Zákonníka práce. Keďže Zákonník práce má postavenie lex specialis k všeobecnému právnomu predpisu, a to Občianskemu zákonníku, nie je možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu žalovaný zastával názor, že v aktuálnom súdnom konaní nie je pasívne legitimovaný. Na podporu svojich tvrdení odkázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 11C/157/2015 zo dňa 28. 10. 2015, ktoré pripojil k svojmu vyjadreniu.

3. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedol, že dopravnú nehodu zaviniel vodič E. E. s motorovým vozidlom, ktoré je poistené u žalovaného. Preto aj nároky žalobcu na náhradu škody z ublíženia na zdraví sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Priamy nárok voči poisťovateľovi je daný ustanovením § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. Podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 420 Občianskeho zákonníka za škodu zodpovedá každý, kto ju spôsobil porušením právnej povinnosti. Ustanovenia § 444 až 447 Občianskeho zákonníka určujú postup pri náhrade škody na zdraví, ktorá sa hradí výlučne v peniazoch

buď jednorazovo, alebo vo forme peňažného dôchodku, resp. renty. Žalobca bol od 01. 09. 2008 samostatne zárobkovo činná osoba. Od tohto dňa mu vzniklo oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti v odvetví stavebníctvo. V čase vzniku škodovej udalosti dňa 16. 09. 2015 žalobca takúto činnosť vykonával na rekonštrukcii stredového pásu diaľnice D1. Je nespochybniteľne preukázané, že nemal postavenie zamestnanca, ale bol samostatne zárobkovo činnou osobou, že práce vykonával na základe objednávky č. 14001 zo dňa 25. 03. 2015 v prospech iného podnikateľského subjektu. Z tohto dôvodu, aby mohlo ísť o pracovný úraz, ako to tvrdí žalovaný, muselo byť tiež preukázané naplnenie osobného rozsahu úrazového poistenia podľa § 16 zákona č. 461/2003 Z. z., teda že žalobca mal podľa registra zamestnávateľov postavenie zamestnanca. Živnostenským listom na meno žalobcu, č. živnostenského registra: 750-32691, je však potvrdené, že žalobca bol samostatne zárobkovo činnou osobou.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že sa nestotožňuje s argumentmi uvedenými v doručenom vyjadrení žalobcu a naďalej zastáva názor, že ide o súbeh pracovného a dopravného úrazu. V prípade, že sa súd nestotožní s týmto názorom žalovaného, žalovaný k tomu, aby mohol posúdiť výšku uplatneného nároku jeho zmluvným lekárom, požiadal, aby žalobca doložil prepúšťiacu správu z hospitalizácie v nemocnici v Liptovskom Mikuláši od 16. 09. 2015 do 22. 09. 2015.

5. Okresný súd vykonal dokazovanie v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku, pričom zistil skutkový stav nasledovne.

6. Bolo nesporné, že žalobca pri dopravnej nehode dňa 16. 09. 2015 na diaľnici D1 zo Žiliny do Prešova utrpel škodu na zdraví, v súvislosti s ktorou bol vodič E. E. rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 3T/81/2016 zo dňa 28. 09. 2016, právoplatne uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, a to na skutkovom základe, že dňa 16. 09. 2015 zrazil prednou časťou vozidla robotníka Petra Čubu, nar. XX. XX. XXXX. V súvislosti s uvedeným skutkom bol E. E. uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 mesiacov s podmieneným odkladom a určením skúšobnej doby vo výmere 30 mesiacov. Zároveň bol uvedenej osobe uložený trest zákazu činnosti viezť motorové vozidlo v rozsahu 16 mesiacov. O náhrade škody nebolo rozhodnuté.

7. Z Výpisu zo živnostenského registra na meno Peter Čuba, IČO: 44 353 537, miesto podnikania: 082 71 Kamenica 251, vyplýva dátum vzniku živnostenského oprávnenia u danej osoby, a to 01. 09. 2008, ako aj predmet podnikania: prípravné práce v realizácii stavby a dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov.

8. Z obsahu lustrácie Sociálnej poisťovne na meno Peter Čuba je zrejmé, že žalobca bol v období od 01. 07. 2013 do 31. 01. 2017 samostatne zárobkovo činnou osobou.

9. V zmysle Lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného podľa zákona č. 437/2004 Z. z. Z. A. C., Z., dňa 14. 07. 2017 vyplýva hodnotenie bolestného žalobcu na 2170 bodov a hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia na 3790 bodov.

10. V zmysle Lekárskeho posudku o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaného podľa zákona č. 437/2004 Z. z. dňa 25. 04. 2018 bolo hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia určené Z. A. C., Z., na 5560 bodov. Posudzujúci lekár zvýšil základné bodové hodnotenie v prípade všetkých položiek o 100 % s odôvodnením zníženia spoločenského a pracovného uplatnenia mladého jedinca v rodinnom a spoločenskom živote.

11. Z obsahu Lekárskeho posudku o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z. z. vypracovaného Z. A. C., Z. dňa 12. 03. 2018 vyplýva ustálenie zdravotného stavu z pohľadu hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia k 07. 06. 2017, v súvislosti s čím dospel lekár k výslednému počtu bodov 3090. Z posudku vyplýva ustálenie zdravotného stavu na účely hodnotenia bolestného k 14. 09. 2016 a celkový počet bodov 1890.

12. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že pred úrazom viedol normálny život ako každý občan, mal prácu, venoval sa športom, robil všetko, aby sa mal dobre. Bol zdravý, šikovný, robil práce, ktoré boli psychicky aj fyzicky náročné, pracoval vo výškach, riziko podstupoval každý deň. Po absolvovaní stredoškolského štúdia v odbore geodézie sa venoval najprv geodetickým prácam, tiež železobetónárskym prácam, podieľal sa na výstavbe mostov, tunelov, stien, išlo o rizikové práce,

kde stále hrozil pád skaly, prípadne stavebného materiálu. Venoval sa vo všeobecnosti stavebníctvu, interiérovým, exteriérovým prácam, prípravám a realizáciám stavieb, búracím prácam. Aktuálne sa nemôže venovať žiadnej z týchto prác, má problém s hygienou, osobnou prípravou, prevozom k lekárom a na vyšetrenie, potrebuje pomoc pri obliekaní, obúvaní, nemôže si zaviazať šnúrky, problém mu robí presun na dlhšie trasy. Vníma aj počasie, ktoré zhoršuje jeho stav, ťažšie sa mu vtedy chodí. K pohybu potrebuje francúzske alebo nemecké barly, ortézy, podložky na vyrovnanie rozdielnosti v dĺžke nôh. Potrebuje pravidelne cvičiť a obnovovať svaly, pokiaľ poľaví, tak nohy nefungujú a pohyb je zlý. V minulosti sa venoval futbalu, volejbalu, lyžovaniu, snowboardingu, hokeju, tenisu, hádzanej, turistike, bicyklovaniu, v lete korčuľovaniu. Teraz tieto športy nie je možné vykonávať, môže len vykonávať cvičenia, ktoré mu boli ukázané fyzioterapeutmi. Aktuálne býva v rodinnom dome v Kamenici u rodičov, kde má trvalé bydlisko. Cíti sa trápne, pretože v minulosti pracoval v zahraničí, domov chodieval len sporadicky. Rodičia sa teraz oňho musia starať, hoci by to mal robiť on v prospech nich. Mal by zabezpečovať bežnú údržbu domu, čo aktuálne nie je možné. Ide o kosenie, oberanie ovocia a zeleniny, opravy v dome, rekonštrukcie, teraz to nie je možné. Spočiatku bolo ťažké prijať to, čo sa stalo, snažil sa myslieť pozitívne, avšak pokiaľ je najprv lepšie, potom príde ďalšia rana. Aktuálne má problémy s krčnou chrbticou a dermatologické problémy. Má aj psychické problémy, ťažko sa mu spí, stále má pred očami, čo sa stalo, pripomenie mu to hoci len buchnutie dverí alebo pád dieťaťa v televízii. Poukázal na trpnutie ľavej končatiny, pichavé bolesti v ľavom členku, ťažkú hybnosť v kolene, bolesti v ľavom bedrovom kĺbe, ktorá vystreľuje až do driekovej oblasti, bolesť krčnej chrbtice, ktorá prechádza až do prsta. Podľa tvrdení žalobcu, v minulosti neutrpel žiaden úraz v súvislosti s prácou.

13. Svedok, N. Č. (brat žalobcu), pri výsluchu uviedol, že žalobca pracoval ako stavebný robotník na Slovensku, ako aj v zahraničí, športoval, hral tenis, venoval sa turistike, kedysi aktívne hrával futbal. Do spoločnosti chodieval rád, na chaty a na výlety. Pokiaľ ide o jeho psychický stav, bol kamarátom s každým. Po havárii je uzavretý, nerozpráva sa, s rodičmi už vôbec. Na oslavu sa príde len ukázať, nikdy nesedí s nimi. Nemôže šoférovať, vždy musí niekoho prosiť, má problémy s obliekaním, obúvaním, neobuje si ponožky. Žalobca šoférovať môže, avšak zvládne iba kratšie trasy. Dlhšie cesty nešoféruje. Má problémy so sedením, nízky posed mu vadí, najmä s ohľadom na zranenú nohu. Mal v pláne ísť do zahraničia, aktuálne používa nemeckú a francúzsku barlu. V minulosti ak sa prerábala dom, žalobca pomáhal, zabezpečoval kosenie trávy, strihanie živého plotu, umývanie auta, upratoval v dome, venoval sa všetkým prácam. V súčasnosti vie len upratať v izbe, postlať posteľ, mimo toho práce nevykonáva. Maximálne si zapne len televízor alebo počítač, pohybovým aktivitám (športu) sa nevenuje. Nezúčastňuje sa rodinných osláv, mimo domu nechodí. Pokiaľ mal svedok vedomosť, žalobca nedvíha telefóny ani kamarátom a v poslednej dobe ho nikto nenavštívil. So žalobcom sa stretáva 10 dní v mesiaci, pokiaľ je doma z práce. Svedok tiež uvádzal, že žalobca asistenta nemá, pomáha mu rodina.

14. Svedkyňa, E. B. (sestra žalobcu), pri výsluchu uvádzala, že žalobca pracoval v stavebnom odvetví, viazal železo, všetko súvisiace so stavebníctvom, vykonával práce na moste, vrátane tých vo výškach. Jeho aktuálny pracovný život je nulový, nie je schopný vykonávať takú ťažkú prácu ako predtým. Pokiaľ ide o jeho súkromný a osobný život, bol veselý, chodil do spoločnosti, ľudia ho mali radi, teraz sa utiahol do seba, je nervózný, akákoľvek narážka ho dokáže rozrušiť. Nespí dobre, ak vidí v televízii nehodu, nedokáže sa z toho spamätať. Keď ho raz viezla v aute, pri istom manévri ustrnul a takmer odpadol. Nemôže sa na takéto situácie pozerieť. Prerušil styky s kamarátmi, rád chodil v minulosti do prírody, hral tenis, teraz sa nemôže venovať turistike, ani iným aktivitám ako v minulosti. Svedkyňa uviedla tiež, že so žalobcom nebýva, avšak vie, že potrebuje pomoc s obúvaním ponožiek, zaviazaním šnúrok. Poukázala na to, že žalobcovi sa ťažko vchádza do vane, pokiaľ nemá k dispozícii sprchový kút. Stráni sa ľudí, keď ho prišla pozdraviť, len apaticky ležal v posteli. Kamaráti sa často vypytovali, čo sa mu stalo, on s nimi nechcel hovoriť. Stále je doma, nemá žiaden spoločenský život. Volala ho na prijímanie dcéry, odmietol, nechcel, aby na neho ľudia pozerali a ľutovali ho. Predtým chodieval von s kamarátmi alebo do lesa, aktuálne je len doma. Vykonáva len činnosti, ktoré môže robiť doma, najmä skladá puzzle, a to aj v noci, keď nemôže spať, prípadne surfuje po internete a číta knihy. Svedkyňa zdôraznila, že síce so žalobcom nebýva, avšak uviedla, že niekedy jej žalobca ráno volá, pretože nemôže spať, dokonca aj menej je a schudol. Väčšinu času trávi doma, nevychádza a ak ide na prechádzku, aby rozhýbal nohu, tak len tam, kde ho nevidia ľudia.

15. Svedok, S. D. (kamarát žalobcu), vypovedal, že pred úrazom bol žalobca pracovitý, športoval, spolu pracovali a športovali, hrali futbal od žiakov až po dospelých, chodili na túry. Po úraze už neprichádza do úvahy žiadna turistika, plánovali nejaké výstupy v Tatrách. V práci už nebol dva a pol roka, podľa svedka

mu práca chýba. Do spoločnosti nechodí, zvykli s partiou chodiť do kina alebo na bowling, žalobca je obmedzený v týchto aktivitách. Svedok pracoval so žalobcom v zahraničí a na území SR. Pokiaľ ide o zahraničie, pracovali spolu v Írsku, kde roznášali letáky, veľa sa teda nachodili a pokiaľ ide o Slovensko, stavali mosty, viazali armatúry, išlo o fyzicky veľmi náročné práce. Žalobca chcel vycestovať za prácou do zahraničia, mal možnosť ísť do USA, uvažoval aj o Austrálii. Svedok bol so žalobcom na Slavkovskom štíte, plánovali aj ďalšie túry. V súčasnosti žalobca takmer nikam nechodí, kedysi sa stretávali častejšie. Ak je pozvaný na svadby, nezúčastňuje sa, jeho zdravotný stav mu to nedovoľuje. Svedok tiež uvádzal, že so žalobcom sa vidí menej ako to bolo pred úrazom, keďže pracuje teraz v zahraničí, stretne sa s ním približne dvakrát v mesiaci, 1 až 2-krát si zavolajú.

16. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

17. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP).

18. Spôsob a rozsah prejednávania sporu je determinovaný petitom žaloby a skutkovými tvrdeniami sporových strán. Žalobca či žalovaný nemôže bez predchádzajúceho tvrdenia viesť dokazovanie spôsobom smerujúcim k objasneniu skutočností, ktoré doposiaľ neboli nijako prezentované. Ak sporová strana neponúkne súdu žiadne tvrdenie, ale toto sa snaží nahradiť dôkazom, ide postup, ktorý aktuálne procesná úprava nepripúšťa (§ 132 ods. 2 CSP), čím sa zvyšuje zodpovednosť strany sporu za logickú a konštruktívnu argumentáciu, a to najmä v situácii, ak túto prezentuje advokát.

19. Pre prípad vzniku škody na zdraví zakotvuje Občiansky zákonník v ustanoveniach § 444 až § 449a jednotlivé nároky, ktoré si môže poškodený uplatniť voči škodcovi. Týmito nárokmi sú náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada za stratu zárobku, náhradu za stratu dôchodku, jednorazové vyrovnanie, pozostalostná úrazová renta, náhrada nákladov účelne vynaložených na liečenie a náhrada pohrebných nákladov.

20. Podrobná úprava určovania výšky odškodnenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia je predmetom úpravy zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

21. Odškodnenie za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov (§ 3 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.), a to podľa sadziieb stanovených v prílohe zákona č. 437/2004 Z. z. Nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia možno poškodenému priznať podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., jednorazovo; náhrada musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú rovnako predmetom prílohy zákona.

22. Pri odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku (§ 7,

§ 8 zákona č. 437/2004 Z. z.). Lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov. Posudzujúci lekár má oprávnenie zvýšiť priznané bodové hodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle prílohy zákona až na dvojnásobok. Ustanovenie § 5 ods. 2 citovaného zákona výšku odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor. Spochybnenie posudku vydaného posudzujúcim lekárom je v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z. možné len na základe znaleckého posudku; v sporovom konaní je vykonanie znaleckého dokazovania viazané výlučne na procesný návrh strany sporu (§ 185 CSP).

23. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví. Posúdenie otázky, kedy je možné zdravotný stav poškodeného považovať za ustálený z hľadiska jednotlivých nárokov na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, je závislé na vyjadrení lekára. Od určenia momentu ustálenia zdravotného stavu poškodeného treba počítat' aj plynutie premičacej doby pre uplatnenie nárokov na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Moment ustálenia zdravotného stavu poškodeného nie je totožný s momentom ukončenia pracovnej neschopnosti, resp. liečenia.

24. V zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Predpokladom primeraného zvýšenia čiastky zodpovedajúcej základnému počtu bodov sťaženia spoločenského uplatnenia zistenému lekárom je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vytvorenie záveru, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu. Podstatnou skutočnosťou pre vyslovenie záveru o potrebe mimoriadneho zvýšenia náhrady je uznanie invalidity poškodeného.

25. Právo poškodeného na uspokojenie nároku na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi formulované v ustanovení § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, je najvyššou formou ochrany poškodeného. Z hľadiska poškodeného je to najvýhodnejšie právne postavenie, pretože mu dáva možnosť uplatniť nárok na náhradu škody proti solventnému veriteľovi, akým je poisťovateľ. Rozsah náhrady škody uhrádzanej z povinného zmluvného poistenia je daný znením § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. Podľa odseku 2 písm. a/ uvedeného ustanovenia poistený má okrem iného z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví.

26. Predmetom sporu je v posudzovanom prípade nárok uplatnený žalobcom proti poisťovni postupom podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. Na účely skúmania sporného nároku žalobcu vychádzal súd z vyššieho spomínaných ustanovení § 444 až 449a Občianskeho zákonníka, ktoré zahŕňajú jednotlivé nároky pod pojem „škoda na zdraví“. Pokiaľ teda predmetom sporu bola náhrada za bolesť, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada liečebných nákladov a náhrada cestovného rodinných príslušníkov do nemocnice v čase hospitalizácie poškodeného, potom išlo o nároky súvisiace so škodou na zdraví, a teda spadajúce pod znenie spomínaného § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. K uvádzaným cestovným nákladom sa súd ešte vyjadri nižšie.

27. Žalovaný v spore namietal svoju pasívnu legitímáciu argumentujúc, že úraz, ktorý utrpel žalobca pri dopravnej nehode dňa 16. 09. 2015 je kombináciou pracovného a dopravného úrazu a nároky z tejto škodovej udalosti majú byť uhradené zo sociálneho poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. K uvedenej otázke boli v spore vykonané dôkazy - ilustrácia v systéme Sociálnej poisťovne, výpis zo Živnostenského registra a Objednávka č. 140011, z ktorých je zrejmé, že žalobca utrpel úraz pri vykonávaní svojho živnostenského oprávnenia, v čase škodovej udalosti bol samostatne

zárobkovo činnou osobou, a preto nemožno uvažovať o jeho nárokoch ako nárokoch vyplývajúcich zo zamestnaneckého pomeru. Z uvedeného dôvodu smerovala podľa názoru súdu žaloba správne voči subjektu - poisťovni, ktorej vyplýva z právnej úpravy povinnosť zaplatiť požadovaný nárok na základe povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu. Na tomto mieste súd tiež uvádza, že nie je jasný obsah námietok žalovaného, ktorý definoval škodovú udalosť aj ako „dopravný úraz“, ktorý pojem nemá základ v jednotlivých relevantných predpisoch regulujúcich nároky na náhradu škody.

28. Pokiaľ ide o určenie momentu ustálenia zdravotného stavu, súd vychádzal z posudkov MUDr. Bujňáka, ktorý tieto vypracoval v roku 2017 a 2018. Z ustanovenia § 8 zákona č. 437/2004 Z. z. nevyplýva povinnosť určenia presného dátumu ustálenia zdravotného stavu v posudku; túto skutočnosť však možno vyvodiť už zo samotného faktu vypracovania posudkov posudkového lekára. Posudok o bolestnom a prvý posudok o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia boli vypracované Z.. C. v roku 2017, z ktorej skutočnosti možno vyvodiť ustálenie zdravotného stavu žalobcu v danom čase (viď § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.). Žalovaný namietal moment ustálenia zdravotného stavu, pokiaľ ide o hodnotenie náhrady za bolesť, k čomu odkázal na posudok Z.. Z.. Daný posudok ale nebol vyhotovený posudzujúcim lekárom, preto jeho závery nemožno nijako na účely hodnotenia uplatneného nároku považovať za relevantné. Žiadne iné tvrdenia a dôkazy na popretie žalobcom prezentovaných skutočností neboli v spore produkované. Vychádzajúc ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. sú ustálené výšky jedného bodu náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia na 18,24 eur tak, ako sa to uvádza v žalobe (podľa údajov Štatistického úradu SR predstavovala priemerná mesačná mzda v roku 2016 sumu 912,- eur). Pokiaľ na pojednávaní dňa 06. 03. 2018 zástupkyňa žalovaného poukazovala na trvanie liečby žalobcu, uvedená skutočnosť je úplne odlišná od právne aprobovaného termínu „ustálenie zdravotného stavu“ poškodeného, k čomu sa už súd vyjadril v odseku 23 tohto rozsudku.

29. Na účely vyčíslenia výšky náhrady za bolesť bol v spore zo strany žalobcu predložený posudok posudzujúceho lekára Z.. C., ktorý bolestné ohodnotil počtom bodov 2170. K zvýšeniu základného počtu bodov pristúpil posudzujúci lekár postupom podľa § 9 ods. 5 a 6 zákona č. 437/2004 Z. z. v prípade položky č. 111d, 183c, 189d, 198d a 90h. Vo všetkých prípadoch zvýšenie počtu bodov posudzujúci lekár odôvodnil (č. I. 14-15 spisu) a všetky hodnotené položky sa pohybovali v medziach určených prílohou zákona č. 437/2004 Z. z. Ako bolo uvedené vyššie, relevantné spochybnenie posudku posudzujúceho lekára môže súd, pokiaľ ide o riešenie odbornej otázky, založiť jedine na znaleckom posudku, ktorý nebol v spore žiadnou zo strán predložený. Žalovaný doručil v rámci svojej procesnej obrany vyjadrenie zo dňa 28. 03. 2017, ktoré sa opiera o stanovisko Z.. Z. a jeho „Lekársky posudok podľa zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia“. Tento posudok však v žiadnom prípade nie je posudkom v zmysle § 7 zákona č. 437/2004 Z. z., pretože nebol vypracovaný posudzujúcim lekárom, ktorý dokonca žalobcu ani osobne nevyšetрил (vyjadrenie zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 21. 06. 2018, ktoré protistrana nepoprela) a nemá ani jeho formálne náležitosti v zmysle prílohy zákona č. 437/2004 Z. z. Zároveň tento posudok nie je znaleckým posudkom, ktorý by ako jediný mohol negovať závery prijaté Z.. C.. Z hľadiska riešenia odborných otázok potom nemal súd splnené podmienky pre akékoľvek spochybnenie posudku predloženého žalobcom spolu so žalobou. Z.. C. vyhotovil posudok podľa vzoru uvedeného v prílohe zákona č. 437/2004 Z. z. a náležite označil jednotlivé posudzované položky, vrátane ich bodového hodnotenia. Žalovaný odkazujúci na posudok Z.. Z. fakticky spochybnil len ohodnotenie položky 82a a položky 106e. Ďalej odkazoval už len na závery Z.. Z., ktorý ďalej vychádzal z rovnako hodnotených položiek, resp. úplne iných položiek (položky 107b, 183c a 161 uvedené v posudku Z.. C. Z.. Z. nehodnotil), ktoré posúdenie však súd nemohol akceptovať, keďže nešlo o vyjadrenie znalca, resp. posudzujúceho lekára. Na tomto mieste súd zdôrazňuje, že na požiadavku zástupcu žalobcu súd prezentoval na pojednávaní dňa 21. 06. 2018 predbežné právne posúdenie, pri ktorom vyjadril názor o nemožnosti prijatia posudku Z.. Z. z dôvodu, že tento nemal postavenie posudzujúceho lekára. Pokiaľ ide o zvýšenie hodnotenia bolestného postupom podľa § 9 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z. z., toto bolo realizované v kompetencii posudzujúceho lekára a zároveň odôvodnené, preto v tejto časti dotknutý posudok Z.. C. nevykazoval vady. Žalovaný v otázke zvýšenia hodnotenia bolestného lekárom neprezentoval také tvrdenia a dôkazy, ktorý by mali za následok konštatovanie prekročenia kompetencií spracovateľa dotknutého posudku. Celková náhrada za bolesť predstavuje po zaokrúhlení 39.581,- eur (2170 bodov x 18,24 eur).

30. K sťaženiu spoločenského uplatnenia boli v spore produkované dva posudky Z.. C.. V prvom posudku zo dňa 14. 07. 2017, ktorý pripojil žalobca k žalobe, bol určený počet bodov náhrady za sťaženie

spoločenského uplatnenia na 3790. Takmer všetky položky boli zvýšené o 100%. Dané zvýšenie nebolo lekárom odôvodnené. Vo vzťahu k tomuto posudku žalovaný vzniesol námietky smerujúce k absencii zdôvodnenia a zároveň odkázal na nesprávnosť hodnotenia položiek 410c a 432c. V spore bol následne predložený ďalší posudok zo dňa 25. 04. 2018 vypracovaný Z. C., ktorý stanovil počet bodov hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia na 5560. Všetky hodnotené položky boli posudzujúcim lekárom zvýšené o 100% s odkazom na „zníženie spoločenského uplatnenia mladého jedinca v rodinnom a spoločenskom živote“. Pokiaľ ide o hodnotenú položku č. 321a (celkový počet bodov 1600), v zmysle vyjadrenia zástupcu žalobcu, táto nebola v rámci uplatňovaného nároku žiadaná. Celkový počet bodov náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia tak v zmysle nového posudku predstavoval 3960 bodov; žalobca však zotrval na pôvodne prezentovanej požiadavke podľa žaloby v rozsahu 3790 bodov. Predloženie druhého posudku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo dôvodom odročenia pojednávania zo dňa 21. 06. 2018. Následne žalovaný na posudok nijako nereagoval, z ktorého dôvodu závery v ňom prijaté považoval súd za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Ak zástupkyňa žalovaného poukázala v záverečnej reči na rozpornosť oboch predložených posudkov, s uvedeným sa súd vysporiadal tak, že (ako bolo uvedené vyššie), prvý posudok neakceptoval z dôvodu absencie zdôvodnenia zvýšenia jednotlivých hodnotených položiek. Vzhľadom na komplexnosť v poradí druhého posudku a jeho nenamietnutie protistranou (resp. prezentovaním námietok až v záverečnej reči, t. j. v rozpore so zásadami vyjadrenými v § 153 CSP), súd nemal dôvod tento akokoľvek spochybňovať. Celková náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje po zaokrúhlení 69.130,- eur (3790 bodov x 18,24 eur).

31. Žalobca v spore požadoval aj mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, z to v maximálnom možnom rozsahu 50%. Žalovaný v podaní zo dňa 28. 03. 2017 prezentoval výšku akceptovanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 56.362,- eur a zároveň vyslovil vôľu uzavrieť so žalobcom dohodu o zvýšení tejto náhrady o 40%. Hoci k dohode nedošlo, súd považoval výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške akceptovanej žalovaným, t. j. v sume 78.907,- eur po zaokrúhlení za nespornú (56.362,- eur zvýšených o 40%). Súd dospel k presvedčeniu, že u žalobcu nie sú splnené podmienky pre zvýšenie náhrady na hornej hranici zákonom ustanoveného rozsahu, pretože toto je určené tým najťažším poškodeniam zdravia. K uvedenému súd vykonal komparáciu rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky (odsek 32 tohto rozsudku), pričom dospel k názoru, že zvýšenie v rozsahu 35% je primerané následkom, ktoré utrpel žalobca pri úraze. Súd osobitne citlivo prihliadal na stav žalobcu, ktorý sa v mladom veku stal úplne invalidným a odkázaným na pomoc svojho okolia. Je síce čiastočne sebestačným, avšak s ohľadom na predtým vykonávanú fyzickú prácu došlo v danom prípade zo dňa na deň k jeho vylúčeniu s pravidelného pracovného života, do ktorého sa práve pre fyzické defekty nemôže vrátiť. Takéto obmedzenie v živote mladého človeka, na začiatku jeho kariéry, spoločenských a súkromných vzťahov považoval súd za osobitne významné. Žalobca bol pred úrazom zdravý, vykonával ťažkú fyzickú prácu, čo potvrdili jednotliví svedkovia, vďaka ktorej si mohol vybudovať svoj život v budúcnosti. Na druhej strane žalobca neostal úplne nesamostatným, nebol poškodený na mentálnej úrovni, neutrpel tak významné následky, ktoré by mohli viesť súd k maximálnemu zvýšeniu požadovanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vyhodnotiac všetky podstatné skutočnosti, súd zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia mierne nad polovicu zákonom určeného rozsahu zvýšenia. Pri výpočte zvýšenia základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia považoval za primerané zohľadniť fakt úplnej invalidity, ktorú považuje za relevantnú aj samotný zákon (§ 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.). V aktuálnej rozhodovacej činnosti sa zdravotné následky obdobný tým, ktoré utrpel žalobca ohodnocujú zvýšením v rozsahu približne v polovici zákonom dovolenej sadzby, cca 25%. K tomuto pripočítal súd ďalších 10% prihliadajúc na vek žalobcu a úplné zmarenie možnosti ťažkej fyzickej práce (ktorú preukázateľne vykonával pred úrazom) a prežiť tak plnohodnotný pracovný a od toho sa odvíjajúci súkromný život. Priznaná náhrada má kompenzovať následky, ktorými bude žalobca trpieť do konca života, a je preto racionálne za daných okolností zohľadniť fakt, že poškodený mal v čase škodovej udalosti len 30 rokov. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje spolu 93.325,50 eur (69.130,- eur plus 35%-né zvýšenie predstavujúce 24.195,50 eur). Pokiaľ zástupkyňa žalovaného v záverečnej reči poukázala na odborný posudok vydaný Sociálnou poisťovňou odkazujúci na možnosť pracovného zaradenia žalobcu, táto argumentácia nebola predmetom dokazovania a žiadnych predchádzajúcich tvrdení žalovaného, z ktorého dôvodu súd na uvedené neprihliadal (§ 153 CSP).

32. Na zdôraznenie správnosti úsudku pri určení hodnoty zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a pre porovnanie odkazuje súd na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn.

24Co/862/2014 zo dňa 07. 10. 2015, v ktorom bolo ustálené mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 25% u osoby na konci produktívneho veku, ktorá bola v dôsledku dopravnej nehody vylúčená z pracovného a športového života, nie však z bežných denných činností. K mimoriadnemu zvýšeniu náhrady v rovnakom rozsahu pristúpil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 15Co/12/2012 zo dňa 29. 05. 2013, kde zohľadnil mimoriadne nízky vek poškodeného (18 rokov), pokles vykonávať zárobkovú činnosť na 55%, ako aj fakt, že po úraze sa poškodený oženil. Krajský súd v Žiline v rozhodnutí sp. zn. 6Co/662/2015 zo dňa 27. 01. 2016 konštatoval, že „maximálna miera zvýšenia základnej náhrady prichádza do úvahy pri najzávažnejších zdravotných následkoch, kedy je poškodený úplne vylúčený zo všetkých spoločenských činností, resp. mu je aj vzhľadom na vek znemožnené realizovať sa pri príprave na povolanie, v zamestnaní, pri založení rodiny a pod.“ V danej veci utrpel poškodený škodu na zdraví vo veku 48 rokov, v dôsledku úrazu sa u neho prejavila emočná labilita, poškodenie zdravia mu znemožnilo pokračovať v práci profesionálneho vodiča, ostal však mobilný, v dôsledku čoho bola základná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšená o 20%. V konaní vedenom pod sp. zn. 6Co/144/2014 Krajský súd v Žiline prejednával prípad poškodenej, v ktorom došlo k zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 30% u osoby, u ktorej vo veku 17 rokov došlo k zníženiu jemnej motoriky a v dôsledku toho k znemožneniu štúdia stomatológie. V sporoch vedených na Krajskom súde v Žiline sp. zn. 6Co/266/2008 a 6Co/210/2015 sa odvolací súd zaoberal najťažšími prípadmi poškodenia zdravia; išlo síce o spory riešené v režime vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, avšak s ohľadom na požiadavku žalobcu na priznanie maximálneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v aktuálnom konaní, považoval súd za vhodné tieto prípady spomenúť. V prvom uvádzanom spore sa sudy zaoberali ťažkými degeneratívnymi zmenami v chrbtici poškodenej, ktoré mohli viesť kedykoľvek k okamžitému ochrnutiu všetkých štyroch končatín. V druhom prípade utrpel poškodený ťažké poškodenie zdravia v podobe mentálnej retardácie (IQ 47).

33. Zhrnúc argumentáciu formulovanú k nároku na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia súd pripomína, že žalovaný pri svojej obrane a priori nespochybnil posudky vypracované Z.. C., čiastočne ich akceptoval, resp. založil svoj postup pri uspokojení nároku žalobcu na posúdení Z.. Z., z ktorého posudkov však súd vychádzať nemohol, pretože tieto neboli vypracované posudzujúcim lekárom ani znalcom.

34. V spore boli zo strany žalobcu uplatnené aj nároky na náhradu nákladov spojených s liečením, ku ktorým žalobca predložil pokladničné doklady o úhradách za jednotlivé služby zdravotnej starostlivosti. Daný nárok, resp. jeho opodstatnenosť posúdil súd najmä s ohľadom na pasivitu žalovaného, pokiaľ ide o plnenie jeho dôkaznej povinnosti. Žalobca prezentoval tvrdenie, keď označil náklad v podobe úhrad za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, k čomu predložil dôkazy (pokladničné doklady o jednotlivých platbách). Žalovaný uvedené poprel tvrdením o tom, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá v zariadení poskytujúcom zdravotnú starostlivosť, avšak bez akéhokoľvek vlastného tvrdenia (§ 151 ods. 2 CSP) a dôkazu. Aktuálne súd nedisponuje žiadnou dôkaznou iniciatívou a pokiaľ žalobca predložil doklady o absolvovanej fyzioterapii, potom uvedené mohol súd hodnotiť najmä s ohľadom na zistený zdravotný stav iba v jeho prospech. V spore neboli prezentované dostatočné tvrdenia o tom, že by s ohľadom na stav žalobcu nemali byť dané náklady považované za účelné a súdu neprináležalo ex offo skúmať status zdravotníckeho zariadenia, kde boli využité fyzioterapeutické služby. Pokiaľ k uvedenému zástupkyňa žalovaného v záverečnej reči uvádzala podrobnejšie tvrdenia, na tieto súd neprihliadal (§ 153 CSP). K nákladom na cestovné rodinných príslušníkov súd dáva za pravdu žalobcovi, ktorý odkázal na judikatúru umožňujúcu v rámci liečebných nákladov priznať aj náklady rodinných príslušníkov na cestovné. Dlhodobu sa za účelne vynaložené náklady považujú aj náklady najbližších príbuzných spojených s návštevami poškodeného v zdravotníckom zariadení. Vychádza sa pritom z toho, že v rámci liečebného procesu - s prihliadnutím na psychickú zložku liečeného - sú aj tieto náklady v primeranom rozsahu účelne vynaložené (R 28/1980). V takomto prípade sú účelne vynaloženým nákladom aj náklady na pohonné hmoty osobného motorového vozidla, ktoré bolo na návštevu použité (bližšie viď Števček, M., Dulak, A., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol.: Občiansky zákonník I., § 1-450. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015, s. 1555). Žalobca si uplatnil úhradu nákladov spojených s cestou rodinných príslušníkov hromadnou dopravou; v porovnaní s celkovou škodou na zdraví, ktorá poškodenému patrí, ide o zanedbateľné sumy. Cesty príbuzných za poškodeným boli akceptované napríklad aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/88/2017. Súd pri predbežnom právnom posúdení síce pôvodne nárok na úhradu ciest príbuzných prejudiciálne neakceptoval, na čo však náležite reagoval zástupca žalobcu v záverečnej reči, k čomu následne protistrana nevzniesla žiadne námietky. Hoci tvrdenie

žalobcu bolo prezentované až v záverečnej reči, s ohľadom na fakt, že išlo o právne otázky, súd na uvedené musel prihliadať. Pokiaľ ide o platby za lieky a úhradu zálohy za barle, žalovaný náklady nijako nenamielal. Celková súdom akceptovaná suma tak predstavuje 461,98 eur tak, ako sa to uvádza v žalobe.

35. K tvrdenej predčasnosti žaloby súd uvádza, že argumentácia žalovaného v tomto smere nebola opodstatnená. Z ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. vyplýva možnosť uzavrieť dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z. poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného. Je pravdou, že žalobcovi možno v súdnom konaní priznať náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia len v prípade neuzavretia uvedenej dohody. Aktuálne je zrejmé, že žalovaný nesúhlasil s výškou uplatneného nároku žalobcu v rozsahu vymedzenom žalobou. V priebehu sporu a ani v čase rozhodnutia súdu sporové strany nepristúpili k žiadnej dohode, preto nemožno prijať námietky o nedôvodnosti, či predčasnosti podanej žaloby. Táto skutočnosť môže mať vplyv len na priznanie úrokov z omeškania, ku ktorej otázke sa súd vyjadrí nižšie.

36. Súd považoval za potrebné reagovať aj na tvrdenia žalovaného o pasivite žalobcu, pokiaľ ide o predloženie všetkej relevantnej dokumentácie. Ak žalovaný v rámci svojej vnútornej politiky vyžaduje pri úhradách poistného plnenia konkrétne doklady, uvedené pravdepodobne vyplýva z pravidiel formulovaných vo všeobecných poistných podmienkach. Žalobca vyjadril svoju žalobnú požiadavku na základe ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z.; uvedený predpis považuje za základ pre vyčíslenie nároku na náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia posudok posudkového lekára. Poisťovňa vyžadovala ďalšie dokumenty, ktorá okolnosť však mala pravdepodobne základ len v jej interných pravidlách, o ktorých nemal súd vedomosť, pretože tieto pravidlá neboli predmetom dokazovania. Žalobca pritom pred podaním žaloby predložil žalovanému jednotlivé lekárske správy, ktoré boli aj súčasťou príloh k žalobe, náležite teda spolupracoval.

37. Súd len stručne poukazuje na skutočnosť, že hoci bol v spore zo strany žalovaného na požiadavku žalobcu predložený škodový spis, s ohľadom na absentujúce tvrdenia strany sa týmto súd bližšie nezaoberal.

38. V priebehu sporu žalovaný zaplatil žalobcovi náhradu bolestného v sume 33.378,- eur, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 56.362,- eur a náhradu za lieky a zdravotnú pomoc v sume 59,83 eur, spolu 89.799,83 eur. V danej časti vzal žalobca svoju žalobu späť a žiadal, aby súd rozhodol o priznaní bolestného v sume 6.203,- eur s 5%-ným ročným úrokom z omeškania od 02. 12. 2017 do zaplatenia, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 12.768,- eur s 5%-ným ročným úrokom z omeškania od 02. 12. 2017 do zaplatenia, zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 34.565,- eur, liečebných nákladov v sume 402,15 eur (461,98 eur mínus 59,83 eur) s 5%-ným ročným úrokom z omeškania od 02. 12. 2017 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 1.353,15 eur (5%-ný úrok z omeškania zo sumy 89.799,83 eur za obdobie od 02. 12. 2017 do 22. 03. 2018). Na základe procesného podania žalobcu a za absencie nesúhlasu protistrany rozhodol súd o čiastočnom zastavení konania v zmysle § 145 ods. 2 CSP.

39. Pokiaľ ide o zvyšnú časť uplatneného nároku, súd vyhovel žalobe v duchu úvah vyjadrených v odsekoch 29 až 34 tak, že žalobcovi priznal náhradu bolestného v sume 6.203,- eur (39.581,- eur mínus 33.378,- eur), náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 12.768,- eur (69.130 eur mínus 56.362,- eur), zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 24.195,50 eur a liečebné náklady v sume 402,15 eur, spolu 43.568,65 eur.

40. O nároku na úroky z omeškania rozhodol súd podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Pri určení momentu, od ktorého patria žalobcovi úroky z omeškania vychádzal súd zo znenia § 6 zákona č. 437/2004 Z. z., pokiaľ ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide o bolestné a liečebné náklady. Žalobca pri všetkých nárokoch počítal moment omeškania v duchu ustanovenia § 6 zákona č. 437/2004 Z. z., ktoré znenie bolo rešpektované, keďže žalobca doručil žalovanému predžalobnú výzvu dňa 21. 08. 2017 a úroky z omeškania boli uplatňované až od 02. 12. 2017. V spore neboli predložené žiadne dôkazy, ktoré by potvrdili pasivitu žalobcu pred začatím sporu, práve naopak žalobca vyzval pred začatím

súdneho konania žalovaného na úhradu žalovanej sumy a doložil potrebnú dokumentáciu, ktorá bola pripojená aj k žalobe. Žalovaný ostal v spore fakticky pasívny až do začatia prvého pojednávania, keďže svoje argumenty obmedzil len na tvrdenia o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, hoci už z údajov živnostenského registra i z posudkov Z.. C. mohol nadobudnúť informácie o tom, že žalobca vykonával v čase škodovej udalosti podnikateľskú činnosť. Následne došlo k poskytnutiu plnenia v priebehu sporu, pravdepodobne na základe konzultácie s Z.. Z., s ktorým mohol žalobca spolupracovať skôr a vec nemusela byť predmetom súdneho konania, resp. nie v takomto rozsahu. Úroky z omeškania patria žalobcovi zo sumy, ktorú žalovaný zaplatil v priebehu sporu (89.799,83 eur) a zo sumy náhrady bolestného, základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a liečebných nákladov (19.373,15 eur).

41. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žiada sa zdôrazniť, že sporovým stranám ponechal súd v záujme spravodlivého usporiadania sporných vzťahov široký priestor na prezentovanie skutkových tvrdení a produkovanie dôkazov a akceptoval aj dôkazy, ktoré mohli byť predložené ešte pred nariadením pojednávania, a to v záujme vyváženého prístupu vo vzťahu k žalobcovi, ako aj žalovanému. Výsledkom konania bol úspech žalobcu, ktorý v plnej miere preukázal opodstatnenosť nároku na zaplatenie náhrady bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a liečebných nákladov a ktorý sa prejavil v postupe podľa § 255 ods. 1 CSP.

42. Pokiaľ ide o nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, tu postupoval súd podľa § 255 ods. 2 CSP. Dôvodová správa k ustanoveniu § 249 CSP (ktoré v platnom znení zákona figuruje ako § 255 CSP) uvádza, že „v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške“. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo), alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcovi bolo priznané zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 35%, nie 50%, ako požadoval, čo však v duchu uvádzaných úvah nič nemení na tom, že mu patrí plná náhrada trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.